

het eerste contact met mij was gelegd. En dankzij Pavel zouden we ter plekke meteen kunnen schakelen, zodat mevrouw niet meer haar woning uithoefde en ook het aantal huisbezoeken beperkt bleef.”

Goed zittend

Rama: “Met enige moeite hebben we een afdruk gemaakt met de bestaande prothese. Door de bestaande prothese goed te bestuderen, had ik een indruk van haar contacten met de restidentitie in de

onderkaak. Bij de pas in was, had ik was palatinaal aangebracht, zo konden we mooi zien waar mevrouw in beet. Dat heb ik een beetje gemodelleerd in de nieuwe prothese. Mevrouw had een behoorlijk overbeet, die hebben we meteen gereduceerd, want de oude prothese stond te veel naar voren. Het resultaat van dit alles: een goed zittende bovenprothese die je gemakkelijk in en uit de mond kunt nemen, iets wat niet alleen de verzorgenden en de dochter doen, maar ook mevrouw zelf. Daarnaast hebben we kunnen zorgen voor een prothese die kwalitatief veel

beter is, maar esthetisch dicht bij de oude prothese blijft. Dit was een nadrukkelijke wens van de familie, en een die wij zeer serieus namen. Want uiteindelijk behandel je bij deze doelgroep niet alleen de patiënt, maar ook hun familie of mantelzorgers.”

Door deze QR-code te scannen kom je bij de swipeguide over droge mond van 'De Mond Niet Vergeten!'

De praktijk van... Jules van Noort

Vooruitstrevende zeventiger

Hij is zeventig jaar, werkt nog evenveel als vroeger en levert het bewijs dat een mens ook op latere leeftijd vooruitstrevend kan zijn. Jules van Noorts werkstukken komen grotendeels tot stand met behulp van digitale techniek.

“Maar het is essentieel dat de aankomende collega’s ook de analoge werkwijze blijven leren binnen de opleiding”, zegt hij. “Alleen als je het ambacht in de vingers hebt, kun je goed beoordelen of een digitaal concept een kwalitatief goede gebitsprothese oplevert.”

Niet veel mensen besluiten als zestiger het roer om te gooien en zich te bekwamen in een nieuw vak. Jules van Noort deed het wel. Bijna veertig jaar nadat hij aan de slag was gegaan als tandtechnicus, meldde de Eindhovenenaar zich aan voor de opleiding tot tandprotheticus. In 2016, Van Noort was inmiddels 65, kreeg hij het diploma in handen. Daarmee is hij recordhouder binnen de beroepsgroep. “En inmiddels is mijn zoon Steven dezelfde weg aan het afleggen. Hij

zit in het derde jaar van de tandprothetische opleiding en werkt bij mij in de praktijk.”

Matrijzen en stempels

Zoals veel inwoners van Eindhoven werkte Van Noorts vader in de vorige eeuw bij Philips, in zijn geval als econoom. “Toen ik de lagere school had afgerond, liet mijn vader me naar de bedrijfsschool van Philips gaan, waar ik een technische opleiding kon volgen. Tests hadden uitgewezen dat ik aanleg had voor techniek. Op die school ben ik opgeleid tot matrijzen-stempelmaker. Je maakt dan een mal waarin een product wordt

tandtechnisch lab. De combinatie van techniek en creativiteit sprak me aan. Ik was bijna zeventien jaar en zei: op mijn 27e wil ik mijn eigen lab openen. Dat is gelukt: in 1967 ben ik als leerling begonnen en in 1977 was ik eigenaar van een lab. Bij het Instituut Vakopleiding Tandtechniek (IVT) maakte ik trouwens deel uit van de eerste lichter die ter plekke werd opgeleid. Tot dan toe was de opleiding schriftelijk geweest en moest je aan het eind van elk jaar naar de afdeling Heelkunde van het toenmalige Academisch Ziekenhuis Utrecht om te laten zien wat je kon.”

Tijdens zijn IVT-jaren hoorde Van Noort al spreken over tandtechnici die zich in de

‘Ook bij digitalisering kun je je ambachtsambities kwijt’

gevormd. Bijvoorbeeld een mal waar een gehoorapparaat uitkomt of een spatbord voor een auto.”

Na de opleiding vertelde Van Noort zijn ouders dat hij iets met zijn handen wilde gaan doen, maar niet met machines. “Mijn moeder herinnerde zich een kennis van vroeger die tandtechnicus was. Daarop heb ik twee dagen mijn ogen de kost gegeven binnen een

richting van prothetiek begaven, onder meer omdat ze graag contact met patiënten wilden hebben. “Ik had die ambitie destijds nog niet. Het kroon- en brugwerk was mijn passie. Het was in mijn ogen moeilijker en dus uitdagender dan prothetiek.”

Nieuwe stap

Van Noort zou een bloeiend tandtechnisch lab opzetten, met veel medewerkers. “Ik

heb altijd een fijn lab gehad en prettige mensen om me heen. Maar ik heb wel altijd vooruitgekeken. Op een gegeven moment dacht ik: kroon- en brugwerk is zó klein en specialistisch, kan ik dat wel blijven doen wanneer ik ouder word en mijn zicht afneemt? Voor mij stond vast dat ik actief wilde blijven, maar dat een nieuwe stap wenselijk was. De tandprothetiek leek me aantrekkelijk, want daar werd steeds meer gesproken over de mogelijkheden van digitalisering. In de tandtechniek had ik de digitaliseringsslag al meegemaakt. Sterker, ik was koploper en voelde me er helemaal in thuis. Ik besloot me in te schrijven bij de opleiding tot tandprotheticus. Een voordeel leek mij ook dat je in dat beroep meer zelf de hoeveelheid werk kunt bepalen dan als tandtechnicus, waar je agenda vooral afhangt van de tandarts. Stel, ik besluit dat ik nog maar drie dagen per week wil werken. Dan kan ik daar op sturen.”

En zo vond Van Noort zich als zestiger dus terug in de schoolbanken. “Ik heb superveel geleerd. Na het diploma heb ik nog twee

jaar nodig gehad om helemaal mijn draai te vinden. Ik heb het dan over het aanvoelen van mensen en problemen. Belangrijk, want vooraf was mijn missie als tandprotheticus zoveel mogelijk stoeluren te maken en zo weinig mogelijk tijd te besteden aan techniek.”

Uitbesteden

Een positieve kant van digitalisering is volgens Van Noort dat een tandprotheticus zijn gescande opdrachten naar eigen keuze kan verwerken. “Je hebt verschillende mogelijkheden. Je kunt volop investeren in digitale faciliteiten en vervolgens digitaal leveren voor jezelf en collega’s. Of je besteedt het uit aan bedrijven die zijn gespecialiseerd in de nieuwste technieken en ontwikkelingen op het gebied van

‘Na mijn zestigste heb ik de opleiding tandprothetiek gedaan’

de digitale gebitsprothese. Je kunt ook kiezen voor een combinatie van deze mogelijkheden. Het mooie van deze digitale techniek is dat het gedeelte dat belangrijk is en aandacht vraagt door jouzelf kan worden uitgevoerd. Ikzelf scan de beet en de vorm van de tanden, waarna ik de productie uitbesteed. Vervolgens krijg ik een preview van het ontwerp toegestuurd en kan ik de compositie en eventueel de tanden beoordelen, waarna de collega uiteindelijk gaat frezen of printen.”

Beoordelen van een digitaal ontwerp is een essentiële vaardigheid voor een

Stagiairs

Zorg er als tandprotheticus voor dat je regelmatig een stagiair in huis haalt. Dat zegt Jules van Noort. “Denk aan het grotere geheel. Voor de toekomst en kwaliteit van de beroepsgroep is het belangrijk dat aankomende tandprotheticici zich kunnen bewamen in de praktijk.”

tandprotheticus, stelt Van Noort. “Om dit te kunnen, moet je de ‘ouderwetse’ manier kennen waarop een prothese wordt gemaakt. Het is dan ook belangrijk dat studenten tijdens de opleiding de analoge werkwijze blijven leren. De lat ligt hoog binnen de opleiding en dat moet zo blijven.

Ook toekomstige tandprotheticici moeten weten hoe de kauwfunctie werkt, wat de spraakfunctie is, wat de esthetische functie is, hoe het gevoel in de mond is, et cetera.”

Nog steeds een ambacht

Wat is de boodschap van de 70-jarige aan collega’s die niet warm lopen voor digitalisering? Collega’s die menen dat het afbreuk doet aan hun ambacht? “Ook in de nieuwe werkwijze kun je je ambachtsambities kwijt, maar daarvoor moet je wel nieuwe vaardigheden aanleren. Je kunt bijvoorbeeld een freesapparaat en printer in huis halen om de uiteindelijke gebitsprothese te maken. En op je computerscherm je prothese digitaal opstellen. Het is een vooroordeel dat we met digitalisering een dure techniek hebben die niet de gewenste kwaliteit oplevert. Om een aantal voorbeelden te geven: de pasvorm is beter, het materiaal is sterker, het is tijdbesparend en makkelijk reproduceerbaar.”

De appel en de boom...

“Kan ik tijdens mijn drie weken zomervakantie meelopen in de zaak om te zien of dit werk ook iets voor mij is?” Die vraag stelde Steven van Noort (28) een paar jaar geleden aan zijn vader Jules. Hij was op dat moment automonteur. Van Noort senior: “Steven was na die drie weken enthousiast en wilde bij me komen werken. Ik zei: ‘Dan wil ik eerst zeker weten of je net zo fanatiek bent als ik. Kom naast je baan als monteur eerst eens een half jaar werken op dinsdag- en donderdagavond en op zaterdag’. Nou, met het fanatisme zat het wel goed. Steven meldde zich ook op zondag. Na het half jaar hebben we afgesproken dat hij naar het IVT zou gaan, zich daarna ontwikkelt tot tandprotheticus en uiteindelijk de zaak overneemt.”

Beiden wilden er vaart achter zetten. Daarom zochten ze in juniors eerste IVT-jaar contact met de tandprothetische opleiding. “We hebben gevraagd of Steven toelatingsexamen kon doen, ondanks dat hij nog geen gediplomeerd tandtechnicus was. Het antwoord was positief. Daarna heb ik Steven twee maanden lang de belangrijkste zaken uit de tandprothetiek geleerd. En ja, hij legde het toelatingsexamen met goed gevolg af. Nu zit hij alweer in zijn derde jaar. Onze samenwerking is heel goed. Het is een zegen als je dit samen met je zoon mag doen. En we hebben elkaar nog beter leren kennen, want je ziet elkaar in goede en in mindere tijden.”

